

Wicker Erika

Névjegy: Mándics Mihály

1928. szeptember 04-én született Csávolyon. Édesanyja Vidovics Appolónia (1908–1990), édesapja Mándics Márton (1905–1994). Felesége Gelinger Izabella (1934–2005), gyermekeik: Ibolya (1951–), Izabella (1956–).

Tanulmányai

Óvodai évei után 1940-ben fejezte be tanulmányait a csávolyi elemi iskolában, a bajai polgári iskolába 1943-ig járt. Ez év őszén kezdte meg tanítóképzői tanulmányait a kalocsai római katolikus érseki képzőben, majd 1946 őszén a bajai állami tanítóképzőbe iratkozott át, ahol 1948-ban népiskolai tanítói oklevelet szerzett. 1953-ban Budapesten délszláv nyelvből és irodalomból kapott általános iskolai szaktanítói képesítést. Mezőgazdasági ismereteket és gyakorlatokat a nyíregyházi képzés elvégzése után 1964-től taníthatott, ugyanebből a tárgyból a szegedi tanárképző főiskola levelező tagozatán 1970-ben tanári képesítést nyert. A szegedi tudományegyetemen 1987-ben történelem tudományszakból doktorált, disszertációjának címe: A magyarországi bunyevácok története.

Aktív nyelvismerete: magyar, bunyevác, horvát, német (ezen belül a csávolyi „sváb” dialektus és az irodalmi német is), szerb. Passzív nyelvismerete: orosz, szlovén, szlovák, eszperantó.

2005-től a Bács-Kiskun Megyei Honismereti Egyesület örökös tiszteletbeli elnöke, 2001-től a Honismereti Szövetség örökös tiszteletbeli tagja, 2008-tól a Magyar Néprajzi Társaság belföldi tiszteletbeli tagja.

Diplomái

1943: Hegedű főtanszék és zeneelmélet, Baja törvényhatósági jogú város zeneiskolája; 1948: Magyar és horvát tanítási nyelvre képesített népiskolai tanítói oklevél, Állami Tanítóképző, Baja; 1948: Egyházi ének – zene, kántori képesítés, Érseki Római Katolikus Tanítóképző, Kalocsa; 1953: Szaktanítói képesítés Délszláv nyelv és irodalom szakból, Szaktanító Vizsgáló Bizottság, Budapest; 1964: Szaktanítói képesítés Mezőgazdasági ismeretek és gyakorlatok szaktárgyból, Nyíregyházi Tanárképző Főiskola (gyakorlat), Országos Pedagógiai Intézet, Budapest (elmélet); 1970: Tanári képesítés Mezőgazdasági ismeretek és gyakorlatok szaktárgyból, Tanárképző Főiskola, Szeged (államvizsga előtt szaktanítói, utána tanári besorolás)

Munkahelyei

1948: Csávoly–Józsefháza pusztai tanyasi iskolában helyettesítő tanító (I–VIII. osztály); 1949: Csávolyi általános iskola felső tagozatában osztályfőnök, úttörővezető; 1949–1955: Csávolyi délszláv iskola vezetője (I–VIII. osztály); 1955–1957: Csávolyi általános iskola igazgatóhelyettese; 1957–1974: Csávolyi Általános Művelődési Központ igazgatója; 1974–1981: A Magyarországi Délszlávok Demokratikus Szövetségének megválasztott főtitkára (Budapest); 1981–1982: A Bács-Kiskun Megyei Múzeumi Szervezet keretében (Baja székhellyel) megyei helytörténeti felügyelő (1982-től ugyanezt a munkát Csávolyról látta el díjtalanul); 1982–1988: Csávolyi Általános Művelődési Központ igazgatója; 1988. december 30.: Nyugdíjba menetel (címzetes igazgatóként)

Egyéb tevékenységei

1950–1957: Csávolyi Kultúrotthon igazgatója; 1949–1973: Csávolyi délszláv kultúrfelelős és a Naše Novine délszláv hetilap tudósítója; 1963–1980: Országgyűlési képviselő a bajai járás 12 településének képviselőjében

Megbízásai

Ide kellene a dátumok!

- ❖ úttörő – csapat titkára, majd úttörővezető
- ❖ népművelési ügyvezető, népművelődési műkedvelő csoportok vezetője
- ❖ kultúrotthon-igazgató
- ❖ Ipari tanuló /tanonc/ képzés – Bajáról kihelyezett tagozatvezetője
- ❖ Bunyevác Klub elnöke, délszláv kultúrfelelős
- ❖ Dolgozók Esti Általános Iskola tagozatvezetője
- ❖ Továbbképző Iskola Vezetője
- ❖ Felnőtt és Ifjúsági honismereti – helytörténeti és fotó szakkörök vezetője
- ❖ Közegi Krónikairó Kör vezetője
- ❖ Földrajzi névgyűjtés szervezője
- ❖ Helytörténeti – gyűjtemény, iskola – múzeum, majd Falumúzeum alapító szervezője, vezetője
- ❖ Nemzetiségi Klub elnöke, régiós hatáskörrel
- ❖ Járási, majd megyei honismereti szakreferens
- ❖ Az Országos Honismereti és Helytörténeti Bizottságok felkért vezetőségi tagja
- ❖ megalakult megyei Honismereti egyesület elnöke
- ❖ TIT sejtvezető
- ❖ Takarékszövetkezet és Öregek-otthona alapító-szervezője
- ❖ ÁFÉSZ elnökségi tagja
- ❖ Csávolyi Honismereti Baráti Kör elnöke
- ❖ Csávolyi Horvát Kisebbségi Önkormányzat elnöke
- ❖ Községi Önkormányzat képviselője – a Szociális és Kulturális Bizottság elnöke
- ❖ Cséplőgép ellenőr (Az 50-es évek begyűjtési rendszere szerint pedagógusokból tevődött össze a nyári gabonacséplési időszakra a mérlegelés ellenőrzésére a megbízás) Ugyanúgy kapták a részt, mint a cséplőmunkás

Címei, kitüntetései

Waiblingen (Németország) város vezetőségétől és a Kitelepített Németek Egyesületétől, 1981: Die Ehrenmedaille ide csak ennyit szűrtál be: Verleihungsurkunde – de ez így nem elég, a két német szó valamiféle kapcsolatban kell legyen egymással! – Becsület Érme és Diszoklevél

A Magyar Köztársaság Elnökétől, 2008: A Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztje; A Magyar Népköztársasági Elnöki Tanácsától, 1970: A Munka Érdemrend Ezüst Fokozata, Felszabadulási Jubileumi Emlékérem; 1988: Április Negyedike Érdemrend

A Művelődési Minisztertől, 1959: A szocialista kultúráért; 1961: Az oktatásügy kiváló dolgozója; 1974: Apáczai Csere János Díj; 1985: A szocialista kultúráért

Miniszteri Dicsérő Oklevél, 1955: Lelkes népművelési munkáért; 1958: Az iskolák és óvodák társadalmi segítségében végzett kiemelkedő munkáért

A Hazafias Népfront Országos Elnökségétől, 1978: A Hazafias Népfront Kitüntető Jelvénye

Országos emlékérmek: 1956: Árvízvédelemért; 1960: Község és város fejlesztéséért; 1961: Kiváló Egészségügyi Nevelő Munkáért; 1966: Község és város fejlesztéséért; 1970: Község és város fejlesztéséért, Kiváló határőr, Népi Kollégiumok Országos Szövetsége; 1975: Demokratski Savez Južnih Slavena (Délszláv Szövetség) Jubileumára; 1983: Kiváló Társadalmi Munkás; 1986: Kiváló Úttörővezető; 1989: Pedagógus szolgálatért

A Magyar Néprajzi Társaságtól, 2005: Pro Ethnographia Minoritatum

Az Országos Horvát Önkormányzat Életmű Kitüntetése, 2002: A magyarországi horvát oktatásügy terén végzett kiemelkedő munkájáért

A Hazafias Népfronttól 1980: Honismereti mozgalomért 1960–1980: Ortutay Emlékérem

A Honismereti Szövetségtől, 1993: Díszoklevél; 1998: Arany Emlékérem – kiemelkedő munkáért
A Bács-Kiskun Megyei Közgyűléstől, 2003: Bács-Kiskun Megye Nemzeti Kisebbségeiért Díj
A Bács-Kiskun Megyei Horvát Önkormányzattól, 2008: A bunyevác iskola iskolavezetőjének
Csávoly Község Önkormányzatától, 1988: Címzetes igazgatói cím; 2002: Emléklap a képviselő
részére, aki 1998-2002. között Csávoly község önkormányzatának tagjaként eredményes munkát
végzett; 2009: Csávoly Község Díszpolgára cím
A Csávolyi Horvát Kisebbségi Önkormányzattól, 2002: Petar Pančić Díj
Kitől? 1994: „Bartos Bronz Plakett” – A Falumúzeum alapításának 30. évfordulójára
A Csávolyi Sportkörtől, 2001: A Csávolyi Kézilabda Sportjáért
Az Eötvös József Főiskola rektorától a Bajai Állami Tanítóképzőben szerzett oklevele alapján kapott
Díszoklevelek, 1998: Arany (50 év); 2008: Gyémánt (60 év); 2013: Vas (65 év)
Egyéb díszoklevelek: 1961: Vöröskereszt; 1966: Tudományos Ismeretterjesztő Társulat; 1967:
SZÖVOSZ; 1970: Úttörő; 1973: Igazgatói munkáért; 1970: Megyei Honismeretért; 2002: Duna-Tisza
közi nemzetiségek nemzetközi néprajzi konferenciák előadójának